



**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-340/18-S

Název	Mateřská škola Záluží, okres Beroun
Sídlo	č. p. 42, 267 61 Záluží
E-mail	mszaluzi@seznam.cz
IČ	75030691
Identifikátor	600042855
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Ivana Dančová
Zřizovatel	Obec Záluží
Místo inspekční činnosti	č. p. 42, 267 61 Záluží
Termín inspekční činnosti	29. 1. 2018 – 30. 1. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analyzování informací o vzdělávání dětí, o činnosti škol zapsaných do školského rejstříku podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů; zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost jednotřídní mateřské školy s celodenním provozem a školní jídelny. Nejvyšší povolený počet 20 dětí byl v aktuálním školním roce využit. Celkem pět dětí se účastní povinného předškolního vzdělávání, z nich jedno s odkladem povinné školní docházky. Dvě děti byly v době inspekce mladší tří let, dvě s jiným mateřským jazykem, než českým. Jedno dítě je vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu. Škola je umístěna v 1. patře budovy, ve které sídlí obecní úřad. Na budovu navazuje vybavená školní zahrada.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola stanovila záměry svého rozvoje jednoduše a neformálně, obnova materiálních podmínek se jí v úzké spolupráci se zřizovatelem daří postupně naplňovat. Vzdělávací cíle vycházejí z reálných možností školy a jsou vymezeny ve Školním vzdělávacím programu (dále ŠVP). Směřují především k vytváření zdravých návyků u dětí, k rozvoji jejich osobnosti a ke kvalitní přípravě ke vstupu do základní školy. Ředitelka uplatňuje způsob řízení, který je z důvodu jeho neucelenosti a nedůsledného uplatňování málo účinný. V nastavení organizace školy byly zjištěny zásadní nedostatky, některé z nich přetrvávají již od minulé inspekční činnosti (např. pro učitelku nebyla stanovena pracovní náplň; ředitelka neměla písemně rozvrženou přímou pedagogickou činnost, i když ji vykonávala – ředitelka nedostatky odstranila v průběhu inspekce), nebyla řešena zastupitelnost ředitelky v době její nepřítomnosti. Některá povinná dokumentace nesplňovala požadavky právních předpisů (např. školní řád obsahoval chybné informace a nebyli s ním prokazatelně seznámeni zaměstnanci, ani o jeho vydání a obsahu nebyli informováni zákonní zástupci dětí; ŠVP nebyl upraven v souladu s inovací rámcového vzdělávacího programu; oba dokumenty byly zveřejněny až v průběhu inspekční činnosti ve škole), záznamy z pedagogických rad nejsou vedeny vůbec. Kontrolní a hodnotící činnost ředitelky není systematická, ani dostatečně účinná, jelikož neidentifikuje nedostatky. Nechozí k hodnocení pedagogického procesu, ani k vyhodnocování výsledků vzdělávání. Rovněž z evaluačních dotazníků zadaných zaměstnancům nejsou vyvozovány závěry a opatření ke zlepšení činnosti školy (např. ke zjištěné potřebě zefektivnění spolupráce se zákonnými zástupci dětí). Začínající učitelku ředitelka uváděla do praxe v souladu s podmínkami školy společným působením ve třídě a prostřednictvím následných konzultací. Z inspekční hospitační činnosti ale vyplynulo, že učitelce chybí účinnější metodická pomoc, případně účast na vhodných odborných seminářích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vnější informační systém je zajištěn především osobními kontakty s rodiči dětí, ke zvýšení jeho funkčnosti také elektronickou poštou. Třídní schůzky škola nesvolává, ačkoliv ve školním řádu jsou uvedeny. Při přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání ředitelka respektovala zákonné podmínky. Nesprávně však informovala zákonné zástupce o stanovení zkušebního pobytu v délce tři měsíce pro všechny děti (v kritériích přijetí) a o následném možném ukončení docházky v tomto období v případě, že se dítě neadaptovalo (ve školním řádu). Tento postup dle svého vyjádření ředitelka nikdy neuplatnila, chybnou informaci ze školního řádu odstranila. Dále v provozu školy nastavila nesprávné podmínky, podle kterých i postupovala (např. uzavření mateřské školy v době vánočních prázdnin, i když provozu školy nebránily zásadní organizační ani provozní důvody; praní ložního prádla a ručníků rodiči dětí).

Předškolní vzdělávání zajišťují tři pedagogické pracovnice – ředitelka a učitelka (obě s odbornou kvalifikací) a asistentka pedagoga, která studuje příslušný obor k získání odborné kvalifikace. Pobyt venku je zabezpečen vždy učitelkou a asistentkou pedagoga,

přímá pedagogická činnost ředitelky a učitelky se překrývá tři dny v týdnu. Tato doba však v době inspekce nebyla účelně využita k diferenciaci vzdělávání pro děti různých věkových skupin, nebo k individualizaci vzdělávání, jelikož obě pedagogické pracovnice pracovaly s jednou skupinou dětí na tomtéž zadání a ostatním se věnovala asistentka pedagoga. Přestože je účast pedagogických pracovníků na seminářích dalšího vzdělávání z provozních důvodů minimální, nemá škola ani knihovnu vybavenou odbornou literaturou pro účely samostudia. Nedostatečná účast na dalším vzdělávání pedagogů se negativně promítá do průběhu vzdělávání. Poznatky získané absolvováním semináře k inovaci školního vzdělávacího programu, kterého se účastnila ředitelka i učitelka, se ve zpracování dokumentu neprojevily.

Škola rozvíjí účelnou spolupráci zejména se zřizovatelem (např. akce pro občany, na kterých se aktivně podílí), pořádá společné akce pro děti a jejich rodiče (např. společné tvoření). K podpoře svých preventivních strategií nastavených ve ŠVP využívá partnerství s hasiči ze Zbirohu.

V oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti škola spolupracuje s osobou odborně způsobilou. Požadované roční revize tělocvičných a herních prvků jsou prováděny pravidelně. K prevenci rizikového chování přispívají jasně, a pro děti přiměřeným způsobem zformulovaná pravidla vzájemného chování i pravidelně prováděné společné aktivity (např. posezení a komunikace v ranním kruhu). Děti jsou s pravidly bezpečnosti průběžně seznamovány při vzdělávacích činnostech (dokladováno záznamy v třídních knihách). Úrazovost je dle knihy úrazů nulová, od roku 2013 do ní nebyl zapsán žádný úraz.

Od poslední inspekční činnosti došlo ke zlepšení materiálních podmínek školy. Zahradka mateřské školy byla vybavena novými herními prvky. Postupně dochází obměně učebních pomůcek a vybavení, včetně vhodných hraček pro děti mladší tří let. Pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami byly nakoupeny pomůcky a byl mu vytvořen vhodný pracovní prostor, oboje podle doporučení školského poradenského zařízení. Stolky a židle jsou výškově přizpůsobeny potřebám dětí, nedostatkem ale je, že při řízených aktivitách (např. při práci s pracovními listy) nejsou správně využívány.

Škola zajišťuje financování své činnosti z více zdrojů. Hlavním zdrojem jsou prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu a z rozvojových projektů MŠMT. Dalším příjmem je příspěvek na provoz školy z rozpočtu zřizovatele a vlastní zdroje (školné). Všechny disponibilní finanční prostředky škola využívá k vytváření vhodných podmínek pro vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V době inspekce byla ve třídě zaznamenána příjemná atmosféra. Děti se na pedagogické pracovnice obracely s důvěrou, ty na ně reagovaly vstřícně. Prostředí třídy bylo téměř bezkonfliktní, jelikož děti respektovaly stanovená pravidla společného soužití.

V době scházení a spontánních aktivit si děti samostatně volily ze široké nabídky konstruktivních a didaktických her, které rozehrávaly v malých skupinách. Při námětových hrách probíhaly bohaté interakce, i mladší děti dokázaly přijmout roli. Učitelka se v případě potřeby dětem individuálně věnovala, asistentka pedagoga (při dlouhodobé nepřítomnosti dítěte s potřebou podpůrných opatření) zajišťovala nejčastěji individuální potřeby dětí mladších tří let. Rovněž podporovala rozvinutí společenských her, vysvětlovala pravidla a vedla děti k jejich dodržování. Děti činnost bavila, samy upozorňovaly na nedodržování pravidel, pomáhaly si navzájem.

Didakticky zaměřená vzdělávací nabídka byla správně propojena jedním tématem, byla však málo pestrá. Většina vzdělávacích činností v rámci integrovaného bloku probíhala se všemi dětmi současně v ranním kruhu nebo v hloučku. Správně byl realizován poslech textu a následná práce s ním, vhodně byly zařazovány básně a písně s pohybem i jazykové hříčky (např. hledání rýmů). Děti se díky motivaci, propojující jednotlivé aktivity, zapojovaly do vzdělávání s chutí. Aktivně zasahovaly do programu a učitelka na jejich návrhy vstřícně reagovala. Samostatné rozhodování dětí bylo uplatněno pouze při pohybové hře. V průběhu řízených činností se ale výrazně projevovaly nedostatky v jejich diferenciaci. Učitelky správně podněcovaly rozvoj myšlení dětí a opakovaně ověřovaly jejich znalosti (např. počítání, orientace v čase). Zadávaly dětem problémové otázky k řešení, avšak některé byly abstraktní a obtížné i pro nejstarší děti (např. porovnávání počtu dětí ve dvou skupinách od sebe poměrně dost vzdálených), jindy pro nejstarší velmi jednoduché (např. základní barvy). Po přesnídávce již bylo vzdělávání až do pobytu venku jednotvárné, protože se sestávalo jen z vyplňování pracovních listů, a to i několika během dopoledne, a v době inspekce také odpoledne. Děti pracovaly samostatně v menších skupinách za dopomoci učitelek, starší děti tuto aktivitu přijímaly vstřícně. Dětem, které aktuálně nevyplňovaly pracovní list, se věnovala asistentka pedagoga. Zadání bylo převážně pro všechny děti stejné, bez ohledu na jejich vývojové možnosti (např. labyrint). Ačkoliv ojediněle byla obtížnost pracovního listu pro jednotlivé věkové skupiny různá, vzdělávací přínos takové aktivity byl zejména pro mladší děti minimální. Neměly možnost si činnost zvolit, samy se rozhodnout, ztrácely motivaci, případně měly problémy s dokončením úkolu (předkládání pracovních listů nejmladším dětem není vhodné). Obě učitelky dbaly na dodržování správných pracovních návyků (držení psacího nástroje) a metodických postupů při prováděných činnostech. V případě potřeby dětem poskytovaly individuální podporu, takže všechny nakonec úkoly zvládly a byly úspěšné. Chyběl ale bezprostřední prožitek, možnost uplatnit vlastní tvořivost a nápady. Nízká podpora kreativity je zřejmá také z portfolií dětí a výzdoby školy (velmi častá je práce s šablonami). V průběhu vzdělávání byly děti učitelkami pozitivně hodnoceny a povzbuzovány. Společné vyhodnocení činností, příležitosti pro sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení v době inspekce nebyly využity.

Své cíle ve vztahu k vedení dětí ke zdravým návykům nenaplnuje škola systematicky. Doba pro dopolední pobyt venku byla ve ŠVP nastavena kratší (ředitelka nedostatek odstranila v průběhu inspekce) a byla tak i v době inspekce využita. Pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně, avšak podle zápisů v třídní knize jsou jen občas realizovány formou zdravotně preventivních aktivit. V průběhu inspekční činnosti si je děti často volily samy, což navozovalo jejich prožitek. Byly většinou doprovázeny zpěvem a správně zahrnovaly také rovnovážná cvičení, ale celkový efekt na rozvoj tělesné zdatnosti byl nízký. Prostředky pro spontánní pohyb ve třídě neměly děti k dispozici. Pozitivní je, že škola aktivně využívá příznivé okolní podmínky pro pohybové aktivity (kromě vlastní zahrady také obecní park, který poskytuje další možnosti pro sportování dětí), k vycházkám a pozorování přírody. Odpolední odpočinek není diferencován podle potřeb jednotlivých dětí. Všechny, i ty, které neusnuly, ležely v době inspekce po celou dobu vyčleněnou pro odpolední odpočinek na lehátku. Škole se ale podařilo u části dětí vypěstovat návyk samostatného využívání nabídky nápojů.

Příznivé podmínky (nižší počet zapsaných dětí ve třídě, dostatečné personální zajištění včetně asistentky pedagoga) má škola pro vzdělávání dětí s různými vzdělávacími potřebami (dětí s odlišným mateřským jazykem, mladší tří let, dítě se speciálními vzdělávacími potřebami). Součinnost učitelek s asistentkou pedagoga se ve vzdělávání projevovala pozitivně. Děti s odlišným mateřským jazykem individuální pomoc v průběhu vzdělávání nepotřebovaly.

Škola v souladu se vzdělávacími záměry ŠVP klade důraz na přípravu dětí na povinnou školní docházku. Do vzdělávání jsou zařazovány prvky pro rozvoj předmatematické a předčtenářské gramotnosti (počítání, porovnávání, hry k rozvoji zrakové i sluchové percepce) i grafomotorická cvičení. V průběhu dne jsou podporovány pozitivní vzájemné vztahy dětí a jejich sociální kompetence (vzájemná pomoc, ohleduplnost). Děti jsou vedeny k samostatnosti při stravování i v sebeobsluze.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje úroveň dovedností dětí ve vzdělávání po celou dobu jejich docházky prostřednictvím jednotných záznamových archů i portfolií výtvarných prací a pracovních listů. Záznamy z pedagogické diagnostiky poskytují základní přehled o rozvoji dítěte v oblasti biologické, psychické i sociální. Důraz je kladen na sledování schopností a dovedností, které mohou představovat pro úspěšnou školní docházku riziko (sebeobsluha, výslovnost, laterální, rozlišování). Nejsou však stanovovány záměry pro vyrovnávání případných nerovnoměrností v rozvoji dětí. V případě zjištěných deficitů škola doporučuje logopedickou péči nebo návštěvu školského poradenského zařízení. Hospitační činnost prokázala, že je dětem v případě potřeby poskytována individuální pomoc. Z předložených hodnotících dokumentů (ze záznamů o dětech, z evaluačních dotazníků pro zaměstnance školy) je ale patrné, že ve škole nejsou jasně formulovaná kritéria a způsob vyhodnocování výsledků vzdělávání a účinnosti poskytované podpory. Dítěti s potřebou podpůrných opatření byl na základě doporučení školského poradenského zařízení vypracován individuální vzdělávací plán, který nebyl do termínu inspekční činnosti vyhodnocen z důvodu velmi nízké účasti dítěte ve vzdělávání (cca 3 týdny). Zpětnou vazbu o úspěšnosti dětí v povinném vzdělávání získává škola především od rodičů nebo samotných dětí. Škola identifikuje děti s logopedickými problémy a doporučuje návštěvu odborníků.

Z inspekčních hospitací vyplynulo, že děti mladší tří let se již na prostředí mateřské školy adaptovaly, působily spokojeně a převážně se samy, nebo s pomocí asistentky pedagoga účastnily společných aktivit. Ze sledování a z rozhovorů bylo zřejmé, že děti s odlišným mateřským jazykem již nemají výrazné problémy v porozumění, částečně i proto, že si poskytují vzájemnou podporu.

Vzdělávací nabídka v souladu se záměry ŠVP přispívá k rozvoji správných pracovních dovedností před vstupem do základní školy. Ze sledování průběhu vzdělávání vyplynulo, že děti v povinném předškolním vzdělávání mají pracovní návyky vypěstované na kvalitní úrovni. Jsou motivované pro plnění různých „úkolů“ a těší se na ně, mají smysl pro povinnost. Umí postupovat podle instrukcí, soustředit se na činnost a dokončit ji. V případě potřeby se zeptají, požádají o pomoc učitelky. Negativním důsledkem tohoto vedení vzdělávání je nižší samostatnost a tvořivost dětí ve volbě vlastních aktivit (děti vyžadují úkoly po učitelce) a nízký přínos aktivit pro mladší děti (chybí pochopení významu a souvislostí, děti pouze plní úkol). Z inspekčních hospitací bylo zřejmé, že děti dosahují dobrých výsledků v oblasti sociálních dovedností - jsou kamarádské, ohleduplné, ochotné pomáhat učitelce i mladším kamarádům. Vlivem opakujících se činností a her mají dobře osvojená jejich pravidla a samy upozorňují na jejich dodržování. Děti znají množství básní a písní, umí je reprodukovat, mají dobré intonační dovednosti.

Závěry

Hodnocení vývoje

- přijetím nové učitelky se zvýšila odborná kvalifikovanost, personální podmínky se zlepšily i zřízením funkce asistentky pedagoga,
- byly obnoveny materiální podmínky, zejména vybavení školní zahrady,
- ředitelka odstranila některé nedostatky zjištěné při minulé inspekční činnosti (např. ve větší podpoře samostatnosti dětí), většina nedostatků však přetrvává (např. v kvalitě řízení, v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a vedení povinné dokumentace).

Silné stránky

- Podpora pozitivních vztahů mezi dětmi se projevuje jejich dobrými sociálními kompetencemi (ohleduplnost, vzájemná pomoc) a odráží se v příznivém prostředí pro vzdělávání,
- systematická příprava dětí ke vstupu do základní školy se projevuje jejich kvalitními pracovními návyky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká účinnost řídicího systému se projevuje četnými nedostatky v dodržování právních předpisů i v kvalitě a organizaci vzdělávacího procesu (např. v nedostatečné diferenciaci vzdělávání podle individuálních možností dětí),
- nedostatky v pedagogickém vedení školy (nedostatečná pozornost věnovaná profesnímu rozvoji pedagogických pracovníků a účinné evaluaci kvality vzdělávání a jeho výsledků).

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit a uplatňovat účinný řídicí systém,
- využívat různorodé formy a metody, zejména skupinové a kooperativní vzdělávání, manipulační činnosti a názorné pomůcky,
- přizpůsobit náročnost vzdělávání věku a možnostem dětí, nezadávat pracovní listy nejmladším dětem,
- nastavit účinný systém sledování a vyhodnocování výsledků vzdělávání,
- diferencovat odpolední odpočinek podle potřeb jednotlivců,
- zařazovat do vzdělávání prvky logopedické prevence,
- zařazovat pohybové aktivity s výraznějším fyziologickým efektem,
- vybavit pedagogickou knihovnu vhodnými odbornými tituly a využívat ji účelně pro samostudium.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Obcí Záluží dne 14. 10. 2009 čj. 168/09
2. Jmenování do funkce ředitelky vydané Obcí Záluží dne 31. 10. 2007 s účinností od 1. 11. 2007, bez čj.
3. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s platností od 1. 9. 2017
4. Školní řád s účinností od 1. 9. 2017
5. Školní matrika, aktuálně vzdělávané děti
6. Třídní kniha vedená ve školním roce 2017/2018
7. Přehled o docházce dětí, školní rok 2017/2018
8. Záznamy o průběhu vzdělávání, portfolia a práce dětí, aktuálně vzdělávané děti
9. Kniha úrazů dětí vedená od 1. 9. 2009
10. Doklady o přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání včetně kritérií, aktuálně vzdělávané děti
11. Doklady ke vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, individuální vzdělávací plán
12. Dokumentace k evaluaci školy (dotazníky pro zaměstnance)
13. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků (doklady o odborné kvalifikaci; osvědčení z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků), aktuální stav
14. Doklady související se zajištěním bezpečnosti dětí při poskytování vzdělávání a školských služeb
15. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-508/12-S ze dne 15. března 2012
16. Zápis z jednání České školní inspekce s ředitelkou školy ze dne 30. 1. 2018
17. Protokoly a záznamy o kontrolách herních prvků a o odstranění závad provedených v roce 2017
18. Mzdová a hospodářská dokumentace a účetní evidence za rok 2016 a 2017 (závazné ukazatele rozpočtu, účetní závěrka, hlavní kniha)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Renata Ležalová, školní inspektorka

Renata Ležalová v. r.

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Jungerová v. r.

V Praze 26. února 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ivana Dančová, ředitelka školy

Dančová v. r.

V Záluží 7. března 2018